

DFRnytt

Nyhetsbrev från Dalarnas forskningsråd nr 2 • nov 2010 • årgång 25

HÖGSKOLANS SAMVERKAN FÖLJS OCH UTVÄRDERAS

Högskolan Dalarna liksom alla andra högskolor och universitet har ett uppdrag att samverka med arbets- och näringslivet i den region där de verkar. Ett omfattande arbete pågår för att utveckla formerna för denna angelägna men komplexa uppgift.

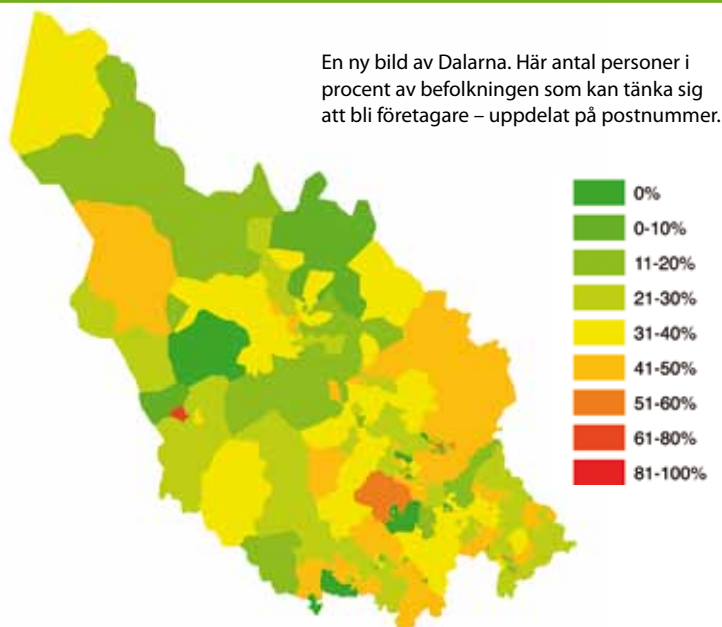
Projektet InnoWent, Dala Sports Academy och UNISKA har alla denna uppgift som en del av sin agenda. Dalarnas forskningsråd har fått förtroendet att följa och utvärdera dessa projekt.

Detta sker i form av följeforskning. Syftet är att fånga upp de kunskaper och erfarenheter som skapas i projekten och återföra dessa till projektledare och styrgrupper som underlag för justeringar av projektplaner och strategier. Tyngdpunkten ligger på projektets lärande genom följeforskarens stöd, styrning och störande.

Det senaste uppdraget, UNISKA, som står för Universitetsalliansen i inre Skandinavien, omfattar sju lärosäten

i Sverige och Norge. Följeforskningsuppdraget genomförs här i ett samarbete mellan forskningsrådet och Östlandsforskning i Lillehammer. Utvärderingsuppdraget ska fokusera på lärosätenas samverkan med regionernas närings- och arbetsliv. Uppdraget pågår till och med 2011.

Upplysningar:
Jan Messing, 023-70 91 38,
jan.messing@dfr.se

NYA BILDER AV DALARNAS LIVSMILJÖ

Dalarnas forskningsråd har tagit fram strukturbilder som visar hur människor i Dalarna upplever sin hälsa, livskvalitet och vilja att driva företag. Med utgångspunkt från data från den stora livsmiljöenkäten som Region Dalarna utförde 2009 har resultaten visualiserats och presenterats uppdelade på postnummernivå.

Nya strukturer har framkommit i materialet, framförallt kan man se likheter och skillnader mellan olika typer av geografiska platser som t.ex. stad-landsbygd. Detta har inte framgått tidigare, när fokus har varit den kommunala nivån.

Upplysningar: Johan Kostela, 023-70 91 25, johan.kostela@dfr.se

NYHET 1

Vill du läsa **DFR-nytt** i din dator istället för på papper? Då har du chansen att få ett mail när ett nytt nummer av **DFR-nytt** finns utlagt på vår hemsida. Du anmäler ditt intresse på hemsidan, www.dfr.se.

NYHET 2

Dalarnas forskningsråd håller på att ta fram ett **Nyhetsbrev Aktuellt** med den allra senaste aktuella informationen. Där presenteras nyheter kortfattat och i vissa fall med en länk till hemsidan. Vi kommer att skicka ut ett sådant nyhetsbrev ungefär en gång per månad och då bara som ett elektroniskt brev. Du som är intresserad av att få nyhetsbrevet i din mailbrevlåda kan anmäla dig på DFR:s hemsida, www.dfr.se.

Följeforskning som framsyn

REFLEXION

JAG HAR I MIN ROLL som ordförande i Triple Steelix en mycket god erfarenhet av följeforskning. Området kan lätt missuppfattas om man bara ser till den bokstavliga betydelsen av begreppet, dvs. en forskare som följer ett skeende i syfte att dokumentera, analysera och dra slutsatser av det som sker.

Inom Triple Steelix har vi haft förmånen att ha Jan Messing som följeforskare. Han och hans medarbetare på Dalarnas forskningsråd har varit oerhört värdefulla för innovationssystemets utveckling. Förutom följeforskning i ordets bemärkelse har Jans arbete varit avgörande i att klarlägga ”var kommer vi från?”, ”var är vi för tillfället?” och ”vart är vi på väg?”. Svaret på dessa frågor kan tyckas självklara, men ett innovationssystem med så många intressenter och aktörer uppstår och utvecklas inte spontant.

ATT STÄNDIGT VIDAREUTVECKLAS för att behålla konkurrenskraft och attraktivitet kräver ett målmedvetet arbete med en tydlig riktning. Följeforskningen har gjort stor nytta genom att besvara och förklara skeenden i ett vidare perspektiv och därmed hjälpt oss att finna denna riktning.

Att förstå vilken utvecklingsfas man är i och hur vägen framåt ser ut blir betydligt lättare om man kan relatera till andra erfarenheter. Fördelen med en följeforskare är att personen besitter kunskaper inom området, ofta både empiriska och akademiska. Genom att utnyttja denna källa till både kunskap, analys och framsyn har vi under utvecklingen av Triple Steelix fått andra perspektiv och nya kunskaper. Detta har varit en viktig hjälp och ett gott stöd i vårt arbete.

DET SOM NU UPPSTÅR är närmast paradoxalt, dvs. det som bokstavligen handlar om att dokumentera och analysera det som har skett blir i stället en ovärderlig hjälp i att utveckla den strategiska inriktningen av verksamheten. Ur Triple Steelix perspektiv har denna ”upptäckt” av följeforskningens betydelse varit både omvälvande och stimulerande. Följeforskning som metod har i vårt fall varit synnerligen viktig för vår förståelse, och haft en helt avgörande betydelse i att utforma strategier för framtiden!

Peter Samuelsson

*Ordförande i Triple Steelix-initiativet
inom stål- och verkstadsindustrin*

**”Ovärderlig
hjälp i att
utveckla
strategin”**

PADIMA SÖKER GODA EXEMPEL I GLESBYGD

PADIMA, Policies Against Depopulation In Mountain Areas är ett transnationellt demografiprojekt som har till uppgift att identifiera goda exempel på metoder och arbetsätt, som leder till ökad inflyttning och attraktivitet i glest befolkade områden (i huvudsak bergsområden). Projektet omfattar ett treårigt samarbete under 2010–2012 där åtta partners från fem länder ingår.

Från Sverige deltar Dalarna med Region Dalarna som partner. För mer information om projektet www.padima.org.

Dalarnas forskningsråd har på uppdrag av Region Dalarna arbetat med kartläggning, analys och intervjuarbete i projektets första temaområde Utbildning. Ett antal goda exempel på insatser och aktiviteter, som genomförs inom utbildnings- och kompetensutvecklingsområdet i Dalarna, har tagits fram och ska presenteras i Turin senare under hösten.

Upplysningar: Kathrine Abrahamsen,
023-70 91 29, kathrine.abrahamsen@dfr.se
Projektledare Åsa Ångsback, Region Dalarna,
023-77 70 53, asa.angsbac@regiondalarna.se

Stabergs barockträdgård utanför Falun.

INBJUDAN

Nationell äldrekonferens i Dalarna Äldreomsorgen: Möten, miljöer, möjligheter Falun 23 mars 2011

**Arrangörer: Sveriges Gerontologiska Sällskap,
Dalarnas forskningsråd, Högskolan Dalarna**

Kontaktperson: Lena Dahlberg,
lena.dahlberg@dfr.se, 023-70 91 72

BOENDE I DALARNA NU OCH I FRAMTIDEN

Dalarnas forskningsråd har med hjälp av Region Dalarnas stora livsmiljöenkät analyserat hur människor upplever sitt boende idag och hur de vill bo om fem år. Fokus i studien har varit upplevelse av trygghet, vilja att flytta, önskan att bo mindre eller större. En annan del har varit att titta på hur dalfolket upplever sin tillgänglighet till offentlig- och privatservice samt tillgång till kultur och fritidsutbud.

Upplysningar: Johan Kostela, 023-70 91 25, johan.kostela@dfr.se

GUIDE TILL DALARNAS TRÄDGÅRDAR

Den förstudie som Inger Berglund, DFR, gjort om trädgårdsturismen i länet visade på en stor utvecklingspotential hos befintliga trädgårdar och har resulterat i ett fortsatt projekt. Medel har erhållits från Länsstyrelsens lantbruksenhet för att ta fram ett informationsmaterial bestående av en hemsida och en fyllig broschyr. En bok är nu under utarbetande.

Med inventeringsmaterialet från förstudien som bas, har vi under året utarbetat en gemensam hemsida för trädgårdarna i Dalarna, www.tradgardaridalarna.se. Många av de trädgårdarna har utmärkta egna hemsidor som är länkade till denna. Med samma basmaterial har vi också utarbetat en gemensam broschyr om trädgårdarna. Broschyren har fått stor spridning och uppmärksamhet och hemsidan många besök. För närvarande kompletteras materialet genom ytterligare källforskning, för att under våren 2011 ges ut som en bok om trädgårdar i Dalarna.

På slutseminariet, dit samtliga ägare och förvaltare var inbjudna, valdes tre kontaktpersoner vilka fick i uppdrag att skapa nätverket Blåkklockan. Nätverket har samlats vid två tillfällen, i Bäsna och i Grängesberg. Vid träffarna har vi presenterat och diskuterat årets arrangemang för att med erfarenhetsutbyte mellan olika trädgårdsägare ge möjlighet till inspiration, samordning och stöd. Genom broschyr och hemsida har stråk knutits ihop och i de enskilda trädgårdarna kan besökare få information om andra trädgårdar i länet.

Upplysningar: Inger Berglund, 0705-87 67 91, inger@dotgreen.se.

UTVÄRDERING AV GRUPPVERKSAMHET FÖR MISSBRUKARES BARN

Hur vet vi om gruppverksamheter för barn som lever nära vuxna människor med missbruksproblem verkligen hjälper? Dalarnas forskningsråd genomför ett projekt tillsammans med sex kommuner där olika utvärderingsinstrument testas. Det innebär att barnen och/eller föräldrar får svara på ett antal livskvalitetsfrågor före, strax efter avslutad grupp samt även sex månader senare.

Parallellt pågår en jämförelsestudie där instrumenten testas på en grupp barn, matchad vad gäller kön och ålder och som inte deltar i någon gruppverksamhet. Syftet är här att erhålla ett referensmaterial vad gäller barns och ungdomars livssituation och eventuella förändring under motsvarande tid som barngrupperna pågår.

Dalarnas forskningsråd har av länsstyrelsen beviljats medel till en andra del i detta arbete. Syftet med del II är att sprida kunskaper och erfarenheter om uppföljning och utvärderingsinstrumenten till övriga kommuner i länet. Vidare syftar det till att inspirera och stödja kommunerna att införa och använda dessa metoder och på längre sikt bidra till att säkerställa kvaliteten i länets barngruppsverksamheter.

Upplysningar: Lars Pettersson, 023-70 91 75,
lars.pettersson@dfr.se

PILOTPROJEKT I HEDEMORA KOMMUN FÖR TIDIGARE STÖD OCH HJÄLP

Det är angeläget att identifiera vägar för att på ett naturligt sätt erbjuda barn, som lever nära vuxna med missbruksproblem, bra och adekvat hjälp. Samtidigt finns svårigheter bland länets kommuner att rekrytera barn och ungdomar till grupper för barn till missbrukare.

Förhoppningen är att i detta pilotprojekt i Hedemora kommun utveckla en eller flera modeller för hur socialtjänsten och/eller skolan ska agera när man upptäcker eller misstänker att barn lever i sådana omständigheter. Avsikten är att modellerna, om de visar sig framgångsrika, sedan ska spridas till övriga kommuner.

På längre sikt kan detta innebära att fler barn och ungdomar erbjuds tillgång till stöd och hjälp i ett tidigare skede. Hjälpen kan bestå i att delta i gruppverksamheter och/eller kombinationer av andra hjälpinsatser. Pilotprojektet ska påbörjas i slutet av 2010 och pågå under 2011.

Upplysningar: Marie Nyman, 023-70 91 85,
070-217 93 92, marie.nyman@dfr.se

DFR I SAMARBETE KRING STUDIEMATERIAL FÖR FORTBILDNING

SKL, Sveriges kommuner och landsting, har ett uppdrag att implementera Socialstyrelsens riktlinjer inom missbruks- och beroendevården. För detta ändamål har en baskurs utarbetats för att normera och kvalitetssäkra utbildningarna på regional nivå. Denna baskurs genomförs för närvarande i Dalarna.

SKL planerar nu för ett antal fördjupningsutbildningar inom området. En sådan benämns "Kartläggning, bedömning och uppföljning". Kursens innehåll och tillhörande studiematerial har utarbetats av Karin Alexanderson, IFO forum, och Jan Brännström, verksam inom fältforskning och utvecklingsenheten (UFFE) i Umeå kommun – med expertgruppen i Kunskap till praktik som referensgrupp under ledning av Gunborg Brännström, SKL.
Upplysningar: Karin Alexanderson, 023-70 91 37,
karin.alexanderson@dfr.se

SOCIALTJÄNST- VERKTYGET VIDAREUTVECKLAS

Socialtjänstverktyget, www.socialtjanstverktyget.se, samlar relevant information och kunskap som rör verksamheter inom socialtjänsten. Sedan februari 2010 har Maria Gladh på uppdrag av IFO-Forum gjort en översyn av länkar och den övergripande strukturen av den del av verktyget som rör individ- och familjeomsorg.

Ett liknande arbete påbörjas i oktober av Åsa Bruhn vid ÄldreForum för den del av verktyget som rör omsorg om äldre och handikappade samt LSS-området. Med stöd av Falu lasarettsbibliotek transformeras socialtjänstverktyget under hösten 2010 till ett mer modernt och användarvänligt webssystem, Little Boxes.

Detta system har en så kallad öppen standard, vilket gör det lättare att integrera med andra IT-system. På sikt ger det också andra möjligheter att använda sig av bilder, video och ljud.

Upplysningar: Maria Gladh, 0709-56 40 16,
maria.gladh@dfr.se
Åsa Bruhn, 023-70 91 77; asa.bruhn@dfr.se

DFR UTVÄRDERAR VÅGA VARA NY- PROGRAMMET

Kompetensutvecklingsprogrammet Våga Vara Ny har funnits i Dalarnas forskningsråds regi sedan 2004. Syftet har varit att stärka nya socialarbetare i deras yrkesroll och på det viset stötta dem i valet att stanna kvar i yrket.

IFO Forum har nu tagit initiativ till att utvärdera vilken betydelse deltagandet haft för de personer som genomgått programmet. Utvärderingen, som skall genomföras under hösten, riktar sig till 145 deltagare som genomgått programmet. Resultatet ska, tillsammans med kommunernas och DFR:s erfarenheter, ligga till grund för den framtida utformningen av Våga Vara Ny.

Upplysningar: Lars Pettersson,
023-70 91 75, lars.pettersson@dfr.se

DFR-STÖD TILL KOMMUNALA PROJEKT

Dalarnas forskningsråd arbetar bland annat med att ge kommuner stöd i olika projektarbeten. I några fall har forskningsrådet bistått med utbildningsinsatser, i andra fall har kommuner valt att få råd och stöd i sitt projektarbete i form av kontinuerliga samtal/träffar.

Ung kraft, ett arbete som bedrivs i Region Dalarnas regi, har beviljats medel från Ungdomsstyrelsen i syfte att i än högre grad föra upp ungdomsfrågorna och ungdomars delaktighet på agendan i kommunerna. Karin Alexanderson ger projektledaren stöd i frågor som rör uppföljning och utvärdering.

På omvårdnadsförvaltningen i Falu kommun pågår i samverkan med kommunfastigheter och Kopparstaden projektet Boendeplan för äldre 2011–2030. I fastställd projektplan har Sara Wolff vid Dalarnas forskningsråd fått rollen som kvalitetsansvarig. Kvalitetsansvaret innebär för DFR:s del att fungera som ett kontinuerligt stöd gentemot berörd projektledare. Projektstödet sker i form av kontinuerliga samtal/träffar och genomförs under projektperioden (oktober till december 2010).

I Vansbro kommun bedrivs ett projekt under namnet ”Socialt innehåll i vardagen inom äldreomsorgen”. Projektets syfte är att äldre i kommunen ges möjlighet till gemenskap, sammanhang och stimulans för att öka välbefinnande, hälsa och motverka ensamhet.

DFRs projektstöd sker i form av kontinuerliga samtal/träffar med kommunens projektledare och genomförs under perioden augusti till december 2010.

Finns intresse/behov från fler kommuner av dessa eller liknande stödinsatser, kontakta Sara Wolff eller Karin Alexandersson.

Upplysningar: Sara Wolff, 023-70 91 87, sara.wolff@dfr.se
Karin Alexanderson, 023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se

UTBILDNING OCH STÖD TILL BRUKARREVISORER INOM MISSBRUKARVÅRD

Verdandi har fått i uppdrag av Sveriges kommuner och landsting (SKL) att genomföra en brukarstyrd bruksrevision av missbruks- och beroendevården i Borlänge och Sundsvalls kommuner.

Dalarnas forskningsråd/IFO Forum har bistått brukarrevisorer inom Verdandi i Dalarna med utbildnings- och handledningsinslag, tre halvdagar under hösten 2010. Utbildningen har berört vilken lagstiftning som styr missbruksarbetet i kommunerna samt innehållit grundläggande kunskaper i att utforma och genomföra en enkätundersökning. Deltagarna gav utbildningen sammantaget ett mycket gott betyg.

Brukarrevisionen, som har genomförts under hösten, ska sammanställas med stöd av DFR. Analys och värdering görs av brukarrevisorerna, som sedan återför till Borlänge kommun. En uppföljning är planerad till våren 2011.

Upplysningar: Margot Grälls Anjou, Verdandi, 0243-22 80 31, margot.gralls-anjou@verdandi.se
Karin Alexanderson, 023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se

FOU-CIRKEL MED FOKUS PÅ BARNAVÅRDSUTREDNINGAR

Handläggningssystemet BBIC implementeras på bred front i landet inom kommunernas utredningsarbete på barn- och familjeområdet. I Dalarna har olika kommuner kommit olika långt i sitt arbete. Att jämföra sitt eget arbets sätt med andras kan ge möjlighet till reflektion, fördjupning och förbättring av arbetet inom den egna enheten.

Socialsekreterare i Rättvik, Hedemora, Gagnef, Avesta, Orsa och Smedjebacken deltar i en forskningscirkel, ledd av Maria Gladh, där de jämför och diskuterar utredningar genomförda i BBIC och på annat sätt samt studerar varandras sätt att utreda. Diskussionerna kopplas till nationella och engelska studier i området. Studiebesök kommer att genomföras i kommuner som har olika erfarenheter av att arbeta med BBIC utifrån kommunernas frågeställningar.

Upplysningar: Maria Gladh, 0709-56 40 16,
maria.gladh@dfr.se

EXTRAUTBILDNING

I ASI I LEKSAND

Marie Nyman vid Dalarnas forskningsråd /IFO Forum har lett en tredagars ASI-utbildning i Leksand under hösten. Deltagare har varit socialsekreterare i Leksands och Älvdalens kommun. Personalomsättningen i kommunerna har varit hög och behovet av en extra utbildningsomgång har därmed tillgodosetts.

Upplysningar: Marie Nyman, 023-70 91 85
070-217 93 92, marie.nyman@dfr.se

HEDEMORA KOMMUN SKRIVER ANSÖKAN MED HJÄLP AV DFR

Lars Pettersson har varit Hedemora kommun behjälplig med att formulera sina idéer i en projektansökan till Socialstyrelsen. Ansökan avser ökade möjligheter att erbjuda sysselsättning för personer inom socialpsykiatriens område.

Upplysningar: Lars Pettersson, 023-70 91 75,
lars.pettersson@dfr.se

LUPP-ENKÄTEN UTVÄRDERAD I FYRA KOMMUNER

LUPP I MALUNG-SÄLEN, RÄTTVIK,
SÄTER OCH ÄLVDALLEN
4 nätrappporter 2010
av Johanna Jansson och Johan Kostela

Genom ett samverkansprojekt med fyra dalakommuner har Dalarnas forskningsråd analyserat resultatet från Ungdomsstyrelsens Lupp-enkät. Kommunerna som deltagit i samverkansprojektet var: Malung-Sälen, Rättvik, Säter och Älvdalen. Lupp står för Lokal UPPföljning av ungdomspolitik. Enkäten är ett verktyg för kommunerna att förstå och mäta ungdomarnas livssituation.

Enkätformulären, ett för högstadiet, ett för gymnasiet och ett för åldersgruppen 19–25 år, spänner över områdena fritid, politik, inflytande, trygghet, hälsa, arbete och framtid. Enkäten tar ett brett grepp om ungas livssituation.

De fyra deltagande kommunerna genomförde under hösten 2009 och början av 2010 Lupp bland sina högstadie- och/eller gymnasieelever. Kommunerna skötte all enkäthantering och Dalarnas forskningsråds uppdrag var att analysera materialet. En central del i analysen var att undersöka eventuella könsskillnader i materialet. Analysen visade att det fanns könsskillnader, men även skillnader mellan högstadiet och gymnasiet i många avseenden i samtliga fyra kommuner. Resultatet redovisades i fyra rapporter, en till vardera kommun. Rapporterna finns tillgängliga på Dalarnas forskningsråds hemsida.

Upplysningar: Johanna Jansson, 023-70 91 90,
johanna.jansson@dfr.se
Johan Kostela, 023-70 91 25, johan.kostela@dfr.se

PUBLICERAT Elisabeth Ahnberg och Jan Messing, DFR, har tillsammans med Mats Lundgren och Ina von Schantz Lundgren, Högskolan Dalarna, skrivit en debattartikel i *Arbetsmarknad och Arbetsliv*, nr 3 hösten 2010, "Följeforskning som företeelse och följeforskarrollen som konkret praktik".

STUDIE AV ARBETSMILJÖARBETE I LEKSAND

HÄLSOSAMPROJEKTET
Nätrappport 2010
av Anette Forsberg, DFR
och Kaj Frick, Mälardalens högskola

Att arbetsmiljöarbete är ett långsiktigt och svårt arbete är ingen nyhet och detta bekräftas i en studie som presenteras på Dalarnas forskningsråds hemsida. Anette Forsberg, DFR, och Kaj Frick, Mälardalens högskola, har under några år följt hur Leksands kommun arbetar med det centrala avtalet "Förnyelse, Arbetsmiljö och Samverkan 05".

Rapporten ger en blandad bild av de svårigheter som man i kommunen brottats med, men också av allt det positiva som sker i Leksand.

Upplysningar: Thomas Tyden,
023-70 91 76, thomas.tyden@dfr.se

HÅLLBAR UTVECKLING I 15 DALASKOLOR

LÄRANDE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING.
ETT SKOLUTVECKLINGSPROJEKT
MED FEMTON SKOLOR FRÅN
SJU KOMMUNER I DALARNA
Nätrappport 2010
av Linnea Hassis och Johan Kostela

Femton skolor i Dalarna, från förskolor till gymnasium, har deltagit i ett projekt med syfte att stimulera till att skolornas hela verksamhet genomsyras av perspektivet hållbar utveckling. Målet har varit att man inom skolorna ska utveckla och pröva metoder inom hela sin verksamhet och att eleverna tillägnar sig kunskap och färdighet och bygger upp en vilja att bidra till långsiktig hållbar utveckling.

Den enkätstudie som Dalarnas forskningsråd genomfört och som rapporten bygger på, visar att elevernas kunskaper ökat och att inställningen till frågan har förbättrats, även om det finns en viss spridning mellan skolorna. Intervjuer med lärare och rektorer visar att flera

skolor har inspirerats till att arbeta mer tematiskt och ämnesövergripande, vilket har uppskattats av pedagogerna.

Det samlade intrycket utifrån enkäter och intervjuer är att projektet har varit lyckat och mycket uppskattat av de skolor som deltagit.

Upplysningar: Johan Kostela,
023-70 91 25, johan.kostela@dfr.se

LUDVIKAPROJEKT OM VARSELPROBLEMATIK UTVÄRDERAT

UTVÄRDERING AV PROJEKT
BERGSLAGSRESURS.NU
Nätrappport 2010
av Linnea Hassis
och Karin Alexanderson

"Bergslagsresurs.nu" är ett 1-årigt projekt med start i juni 2009 som drivits med hjälp av medel från Europeiska socialfonden inom ramen för arbetsgivarvården "Rörlighet för ökad hälsa AB" i Ludvika. Projektet syftade till att med kompetensutvecklingsinsatser på individuell och organisatorisk nivå med arbetsgivarvården som resurs, bemöta den varselproblematik som tidigare kartlagts i regionen. I praktiken betyder det att anställda som är varslade eller riskerar att bli varslade erbjuds stöd i att utveckla den praktiska kompetensen i arbetet för att hitta ett nytt arbete. Det innebär också att stöd givits till att utveckla arbetsgivarvårdens kompetens att hantera en varselproblematik så bra som möjligt.

Det kan konstateras att tankarna bakom projektet var relevanta och förankrade i tidigare forskning. Aktiviteterna har genomförts på det sätt som var avsett. Men man har ändå inte nått de resultat som man tänkt sig då förutsättningarna för hela projektet förändrades. De befarade varslarna i regionen uteblev i hög utsträckning och de relativt få enskilda som drabbades har återanställts eller omplacerats. Behoven, som projektet skulle vara svaret på, uppstod aldrig.

Upplysningar: Karin Alexanderson, 023-70 91 37
karin.alexanderson@dfr.se

ÄLDREOMSORGENS ARBETSFÖRHÅLLANDEN STUDERAS

Under de senaste åren har Dalarnas forskningsråds ÄldreForum bedrivit arbete kring attraktivt arbete inom äldreomsorgen i ett flertal av länets kommuner. I ett nytt projekt kommer Sara Wolff att göra en sammanfattande analys av resultaten från de olika kommunerna, med ambitionen att publicera studien vetenskapligt.

Upplysningar: Sara Wolff,
023-70 91 87, sara.wolff@dfr.se

ÄLDREFORUM UTVÄRDERAR HEMTJÄNSTENS KONKURRENSKRAFT

ÄldreForum har fått i uppdrag att följa och utvärdera ett ”test” inom projektet Kundval inom hemtjänsten i Leksands och Rättviks kommun.

Det övergripande syftet är att se om verksamheten kan göras konkurrenskraftig inför införandet av ett kundvalssystem. Testperioden pågår under perioden september 2010 till och med januari 2011. Utvärderingen fokuserar på de ingående processerna under testperioden och görs i möjligaste mån med hänsyn tagen till den relativt korta tidsperspektivet för testperioden. Centrala aktörer i testet, tillika utvärderingens målgrupper, är biståndshandläggningen, hemtjänsten samt administrationen.

Upplysningar: Sara Wolff,
023-70 91 87, sara.wolff@dfr.se

DFR ANALYSERAR LUPP I GÄVLEBORG

Dalarnas forskningsråd ska på uppdrag av Region Gävleborg bearbeta och analysera resultatet från Ungdomsstyrelsens LUPP-enkät som genomförs i Gävleborgs län. Lupp står för Lokal UPPföljning av ungdomspolitiken. Enkäten genomförs regionalt bland unga vuxna under perioden september–oktober 2010. Region Gävleborg ansvarar för all enkät-hantering. För Dalarnas forskningsråds del kommer arbetet att påbörjas i november 2010. Resultatet kommer att redovisas i en rapport samt genom kommunvisa presentationer i Gävleborgs län under våren 2011.

Upplysningar: Johanna Jansson, 023-70 91 90,
johanna.jansson@dfr.se
Johan Kostela, 023-70 91 25, johan.kostela@dfr.se

Lena Dahlberg och Kevin McKee höll en presentation på temat ”Vad händer inom äldreforskningen i Sverige: Hälsosamt åldrande och socialt deltagande” på Centerpartiets och Studieförbundet Vuxenskolorns seminarium om framtidens äldreomsorg i Orsa i september 2010.

Karin Alexanderson och Lena Dahlberg presenterade IFO-forums och ÄldreForums verksamheter för Omsorgsstyrelsen i Avesta kommun i september 2010.

Lena Dahlberg och Thomas Tydén presenterade DFRs verksamhet för riksdagens socialutskott i samband med deras besök i Dalarna i maj 2010.

Lena Dahlberg och Johanna Jansson deltar i Länsstyrelsens arbete med implementeringen av Dalarnas Regionala Serviceprogram. Lena deltar i insatsområdet ”Tillgänglighet och service för personer med funktionsnedsättning” och Johanna deltar i insatsområdet ”Ungdomars engagemang i lokal utveckling”.

Karin Alexanderson har vid två tillfällen i höst föreläst och tillsammans med deltagarna i kompetensutvecklingsprogrammet Våga Vara Ny, grupp nr 8 respektive nr 9 reflekterat kring vad som menas med en evidensbaserad praktik i socialtjänsten.

Karin Alexanderson deltog i FoU Valfärds konferens i början av september i Malmö och presenterade tillsammans med FoU-kollegerna Elisabeth Beijer (FoU i Väst/GR), Ulf Hyvönen (UFFE/Umeå), Per-Åke Karlsson (FoU Sjuhärad Valfärd) och Kristin Marklund (Socialstyrelsen) ett paper med rubriken En modell för organisering av stöd för en evidensbaserad praktik (EBP) i socialtjänsten.

Maria Gladh hade en färgstark postervisning på FoU Valfärds konferens FoU Mångfald: Så här gör vi – hur gör ni? i början av september i Malmö. Utställningen besöktes av många intresserade från olika FoU-miljöer i landet. Konferenslänk: <http://www.malmo.se/Kommun-politik/Sa-arbetar-vi-med/Sa-arbetar-vi-med.../FoU-Malmo---forskning-och-utveckling-/FoU-Mangfald.html>

Marie Nyman höll den 7 maj ett seminarium om ”Tjänsteforskningen – en väg för att utveckla tjänster med utgångspunkt i klientens behov” vid en workshop arrangerad av Landstinget i Värmland.

Marie Nyman höll den 27 maj ett seminarium på Region Gävleborgs årliga konferens ”Forskare möter praktiker” i Bollnäs, om ”Tjänsteforskningen – en väg för att utveckla tjänster med utgångspunkt i klientens behov”.

Jan Messing och Marie Nyman höll, tillsammans med Kaj Gustavsson från Region Gävleborg FOU Valfärd, ett seminarium på FOU Valfärds konferens i Malmö i början av september. Seminariet handlade om Tjänsteutveckling som förändringsstrategi.

Marie Nyman har vid två tillfällen i höst hållit seminarier om Orientering i kartläggningsinstrumenten ADAD och ASI vid den nationella baskursen ”Riskbruk, missbruk och beroende – kunskap till praktik”.

Helena Kåks och Johanna Jansson har presenterat projektet Valet att stanna: Sociala och kulturella perspektiv på unga vuxna i landsbygdsområden vid ett nationellt seminarium på Jordbruksverket i Jönköping. Bakom seminariet som behandlade en rad olika landsbygdsforskningsprojekt stod Jordbruksverket och forskningsrådet Formas.

Vill du också prenumerera på DFR-nytt? Kontakta Gunilla Holm Nyberg. Adressen finns i rutan här intill. Prenumerationen är gratis.

Konferensrapport

STORT INTRESSE FÖR "TRYGGT BOENDE FÖR ÄLDRE"

Under två höstdagar möttes hundratalet människor för att diskutera tryggt boende för äldre.

Det har sedan länge varit ett nationellt mål att äldre människor ska få möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden. Denna utveckling sker främst i vanliga bostäder. Men hur ska vi planera för att äldre ska kunna bo kvar i sitt ordinära boende när de äldre blir allt fler? Hur påverkar äldres boende bostadsmarknaden som helhet? Hur kan olika samhällssektorer samverka för att nå målet? Vilka sociala och miljömässiga faktorer är viktiga för att skapa trygghet i boendet?

Dessa och andra frågor belystes under konferensens två dagar. Programmet innehöll föreläsningar och seminarier med fokus på såväl den nationella bilden och utvecklingen som hur processen drivs framåt i Dalarna. Dessutom gjordes ett studiebesök i ett bostadsområde (Bullermyren i Borlänge) som byggs om för att göras mer tillgängligt och attraktivt.

Det fanns ett så stort intresse för konferensen att alla som ville delta tyvärr inte kunde beredas plats. Kon-

FOTO: LENA DAHLBERG

Johan Kostela, Dalarnas forskningsråd, föreläser om äldres livsmiljö i Dalarna.

ferensens deltagare kom från olika samhällsområden och såväl bostads- och byggandesektorn som vård- och omsorgsverksamheter fanns representerade; de kom från privata näringslivet, offentliga sektorer och frivilligorganisationer; de var tjänstemän och förtroendevalda; och de hade rest från Ljusdal i norr och från Kävlinge i söder för att delta.

Konferensen anordnades den 20-21 oktober vid Galaxen Konferens i Borlänge samt Folkets Hus i Falun. På

kvällen den 20 oktober anordnades en konferensmiddag vid Gamla Staberg Trädgårdscafé och Kök. Konferensen arrangerades i samarbete mellan Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Hjälpmedelsinstitutet, Tunabyggen och Dalarnas forskningsråd.

För mer information om presentationerna, se www.sabo.se.

Kontaktperson: Lena Dahlberg
lana.dahlberg@dfnr.se, 023-709172

ÅSA BRUHN NY PÅ DFR

Jag heter Åsa Bruhn och arbetar sedan första oktober på Dalarnas forskningsråd. Min hemvist kommer främst att vara inom Äldreforum. För tillfället är jag involverad i utvärderingsarbetet av projekt "Socialt innehåll i vardagen" i Vansbro kommun och i utvecklingsarbetet kring Socialtjänstverket (STV).

Jag är sjukgymnast och har sedan min examen 1995 främst arbetat med rehabilitering av äldre både med Falu kommun och med Landstinget Dalarna som arbetsgivare.

Sedan 2007 har jag arbetat deltid som projektledare i olika stimulansmedelsfinansierade samverkansprojekt

mellan Falun kommun och Landstinget. Den röda tråden inom dessa projekt har varit att säkerställa vårdkedjan, från Falu lasarett till det egna boendet via kommunens korttidsenhet, för den multisjuka äldre med fokus på rehabiliteringsinsatserna. Övrig tid har jag arbetat som samordnare för Falu kommuns interna friskvårdsarbete.

Jag har en magisterexamen i vårdvetenskap och skulle gärna vilja kombinera arbete med egen forskning. Arbetsmiljön på Dalarnas forskningsråd är otroligt stimulerande och jag ser fram mot att vara en del i den.

Upplysningar: Åsa Bruhn, 023-70 91 77, asa.bruhn@dfnr.se

